

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Starea preoților nostri.

Că poporul român este neajutorat în condițiile de viață ce ni-s-au creat dela 1848 încoace, vina o poartă în mare parte și preoții nostri.

La ce lucruri frumoase poate să ducă poporul un preot inteligent, ni-o arată preoții concetățenilor nostri sași, deoarece-ce lor este a se mulțumi bunăstarea de astăzi a satelor și orașelelor.

Preoții săsești nu numai că poartă grije de înflorirea bisericii și a școlii, dar ei se îngrijesc și de înflorirea materială a comunelor încredințate păstoririi lor.

Despre aceasta ne putem convinge, când aruncăm o privire peste comunele săsești, a căror câmpuri sunt cu mult mai bine lucrate și sămănate cu semințe mai nobile, aduse de prin alte țeri. Vitele lor asemenea sunt de soiuri mai bune, grădinile sunt încărcate cu pomi nobili și plini de roadă, pe când ale Românilor, aproape peste tot locul rămân numai pentru prăsiere de cucute și urzici.

Toată bunăstarea concetățenilor nostri sași este însă a se mulțumi preoților, deoarece-ce dinșii sunt cei dintâi, cari primăvara își sădesc și altoiesc pomișorii, îndeamnă și poporul la aceasta, ba le împarte chiar și unelte de lipsă și altele. Prin satele săsești vedem fel și fel de însoțiri, precum reuniuni agricole, de pompieri, de ajutorare, societăți de consum și împrumuturi. Și în fruntea tuturor acestora stă preotul săsesc, care este totodată și întemeietorul lor.

Cine cunoaște cât de puțin firea blândă a poporului nostru și respectul ce îl are el față de preoții săi, acela este convins, că și mai mare influență decât popii săsești asupra Sașilor, ar putea avea cei românești asupra Românilor. Și aceasta se și vede pe multe

locuri și în bine și în rău. De aceea nu înzadar zice Românul, că precum e popa, așa e și satul.

Cu toată influența ce o are preoții români asupra poporului, conlucrarea lor la înaintarea lui, este foarte mică, ba în unele locuri putem zice că chiar nimic nu fac în privința aceasta.

Și pentru-aceasta? Până acum se zicea, că preoțimea din generațiunea mai veche, avea prea puțină pregătire de școală, și așa nu se putea aștepta dela dînsa ca să lumineze și pe alții.

Nu se mai poate zice aceasta însă în ziua de astăzi, deoarece-ce lucrurile s-au schimbat, căci acum, mulțumită Sfintului, avem preoți cari sunt absoluți de gimnasia și au absolvat în regulă și cursul de teologie. Ici-colea se mai strecoreă printre dînșii și câte unul cu pregătire academică.

Dar ce folos? Preoții tineri și inteligenți, după câțiva ani de activitate pastorală la sate, în loc să ridice și pe țeranii la nivelul lor, de multe-ori cu durere trebuie să vedem, ajung ei la modul de viață al țeranilor, ba până chiar și la nivelul lor țărănesc.

Și de unde aceasta? Aceasta fiindcă credincioșii nu atarnă întru nimic dela popa, pe când dînsul atarnă întru toate dela popor.

Preotul român fiind sărac încă de acasă, vine în parohie în starea cea mai miseră. Venituri fixe nu are, ci cel mult câte o bucată de pământ, ca porțiune canonică, de multe-ori însă nici atât.

Porțiunea canonică numai la anul îi aduce ceva câștig, și așa până atunci el trebuie să o lucreze, ceea-ce numai cu ajutorul țeranilor o poate face.

Așa stând lucrurile e bine înțeles, că preotul vrînd-nevrînd ajunge în atîrnare de cărtă popor, și așa nu-i poate impune vederile sale mai înaintate.

La acestea se mai adaugă apoi și aceea, că venitele parohiilor nici chiar câștigate așa, după-cum am spus mai sus, nu sunt de ajuns pentru întreținerea familiei și creșterea copiilor. Și așa preotul este silit să-și caute și alte venituri, și din cauza aceasta de multe-ori își neglijează treburile sale preoțești.

Cunoaștem preoți români, cari negustoresc cu bucate și cu vite, sau sunt arîndași de moșii, de păduri ori alte venituri, sau umblă să câștige ceva cu câte o mașină de trierat și așa mai departe, pentru a-și asigura existența familiei.

Din toate cele arătate până aci reiasă, că dacă am îmbunătățit creșterea și pregătirea clerului nostru, să ne străduim ca să îmbunătățim și starea lui materială, căci până când aceasta nu o vom face, nu putem aștepta dela dînșii influența binefăcătoare care ar putea s'o aibă asupra poporului nostru.

Preoții săsești au pe lângă case și grădini parohiale bune și mari, pe lângă porțiuni canonice grase, și venituri în bani, cari se urcă la suma de 600—4000 fl. pe an. Să dăm și noi preoților nostri barem a patra parte, și atunci și ei altcum vor folosi inteligența și științele lor pentru înaintarea poporului.

Și aceasta cu atât mai virtos, cu cât vedem cursa ce ni-se întinde prin noua lege deja sancționată despre întregirea salariilor preoțești de către guvern.

Atentatul dela Vâlcele. După cât se știe, până de prezent guvernul unguresc n'a întreprins încă nici un pas pentru a afla cine au fost aceia, cari au rupt portretul Regelui Carol.

Se zice că între făptuitorii acelei crime s'ar afla și fișpanul, judele și fisolgăbirăul din Sepsis-Sângeorgiu.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Scisoarea către bunul Dumnezeu.

În camera copiilor era aproape întunecat. Numai lângă fereastră plutea o vâpae luminoasă. Luna plină strălucia pe bolta instalată a cerului de iarnă, și lumina ei se revărsa tremurând prin geamurile ferestrii.

Copilașii se așezau laolaltă în colțul lor favorit. Sofia își culcase capul în poalele Linei. Amândouă plângeau.

— Lenuțo dragă, te rog nu plânge mereu. Sărmana mamă!

— Da, sărmana mamă! — Zi Lenuțo dragă, de va muri mama, crezi că o să întrezărească în cer?

— De sigur. Toți oamenii buni intră în cer.

— Și noi?

— De sigur. Dar' numai când om fi bătrân. Atunci bunul D-zeu întreabă pe îngerul nostru păzitor, dacă suntem vrednice; și dacă îngerul păzitor spune „da”, atunci îl trimite după noi.

— Ah, dacă am fi deja mari!

— De ce oare?

— Pentru-că așa am putea să rămânem lângă mama.

— În adevăr. Dar' tata?

— Tata? Ar trebui să vie și el cu noi.

— Dar' n'ar putea să vie cu noi, căci atunci bolnavii săi nu s'ar mai însănătoși nici-odată. Nu vezi că trebuie să-ți viziteze mereu.

— De — atunci nu se poate.

Copilașii tăcură. Tatăl lor intră binișor în odaie.

V'ați culcat deja? întrebă el în șoaptă.

Lina se ridică în sus și alergă spre dînsul.

— Este mamița mai bine?

— Doarme acum; în tot cazul acesta, e un semn bun. Duce-ți-ve binișor la culcare. Maria se vă aducă o lampă. Veți lăsa lampa să arză toată noaptea... pentru cazul când mi-ar trebui repede lumină. Dar' unde e Sofia?

— Aicia sunt, tată.

Vino la mine, mititico. Dă tati o guriță și spune noapte bună.

Copila cuprinse cu brațele ei mici gâtul tatălui.

— Ne e frică, tată. Mai stai puțin lângă noi.

— Nu pot, copila mea. Mamița s'ar putea să se deștepte...! Liniștiți-ve numai; nu trebuie să vă îngrijiați de loc. Culcați-ve liniștite în pătușorul vostru și, înainte d'a adormi, rugați pe bunul D-zeu, ca să redea mamiței sănătatea. Toate se vor îndrepta încă spre bine.

Maria aduse lampa. Când tatăl văzu obrăzii copiilor scâlțați de lacrimi, îl podidură și pe dînsul. El se aplecă la micuțele și le sărută cu duioșie.

— Noapte bună, noapte bună, micuțele mele... N'aveți nici un zor să plângeți. Măne dimineată poate-că lucrurile au să fie earăși bine. Mario, culcă pe micuțele mele în pătușorul lor, nu-i așa? Noapte bună, dragii mei copilași.

Tatăl se întoarse repede îndărăt în camera bolnavei ca să-și menție stăpânirea de sine. Dar' când privirea sa căzu pe fața soției sale palidă și contractată de durere, lacrimile îl podidură, picând una după alta în barba sa stufoasă.

Era aproape de miezul nopții, vâpăia palidă a lunei contopită cu lumina slabă a lămpii, dădea camerei în care dormeau copilașii, o strălucire fantastică. Obiectele proiectau umbre lungi ce se ridicau gigantici pe pereți până la tavan. Pătușorul Lenuței strălucia într-o lumină aburoasă fantastică. Copila stătea întinsă pe pat cu ochii deschiși.

— N'ai adormit încă, Sofio? întrebă ea deodată auzind o mișcare neastempărată în partea cufundată în umbra camerei.

— Nu pot adormi! răspuse o voce plângătoare. Trebuie să mă gândesc mereu la mama.

— Și eu. Rugatu-te-ai deja, bunului D-zeu?

— De trei-ori deja. Dar' mi-se pare că nu m'aude.

— De ce?

— Mă simt încă tare îngrijată.

— Bunul D-zeu aude tot!

— De sigur că nu mai poate ajuta pe mama.

— Ei așa... bunul D-zeu poate tot.

— Vrei să-l rugăm odată împreună? Poate că așa ne va asculta.

— Da... sau... mi-a picat o idee mai bună.

Să-i scriem.

— Dar' eu nu pot scrie de fel.

— Dacă îți voui călăuzi mâna... îți aduci aminte de când am scris tati felicitarea la ziua lui?.. ai să poți. Dar' știi unde locuiește bunul D-zeu? In cer, bine înțeles... Se duce posta până acolo?.. N'aș crede... cum se facem dar'?. In sfîrșit vom vedea, mai întâi să scriem scrisoarea.

Copilașii se sculară binișor și se îmbrăcară în fugă.

— Ai tu o coală de hârtie, Lenuțo?

— Cum nu, coala cea frumoasă cu bordura aurită... Era destinată pentru profesoara noastră... Dar' pe D-zeu trebuie să-l considerăm mai presus de cât oamenii. Dacă vom ruga pe Maria, ea ne va cumpăra altă hârtie pentru profesoara... Dar' ce vrei să scrii?

